

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **Stanice O, a. s.**, se sídlem Vrchlického 439/29, Praha 5 – Košíře, proti žalované: **Rada pro rozhlasové a televizní vysílání**, se sídlem Škrétova 44/6, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2009, č. j. 9 Ca 251/2009 – 32,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2009, č. j. 9 Ca 251/2009 – 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 25. 11. 2009, č. j. 9 Ca 251/2009 – 32, byly zamítnuty žaloby podané žalobcem proti rozhodnutím Rady pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen „Rada“) ze dne 12. 5. 2009, vydané dne 22. 6. 2009, č. j. fol/4127/09, sp. zn. 2009/196/FOL/STO a č. j. fol/4129/09, sp. zn. 2009/195/FOL/STO, kterými byla žalobci podle ust. § 60 odst. 1 písm. l) zákona č. 231/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vysílání“), v obou případech uložena pokuta ve výši 50 000 Kč, a to za porušení povinnosti stanovené pro vysílání sponzorovaných pořadů v ust. § 53 odst. 1 citovaného zákona, jehož se žalobce dopustil tím, že v označení sponzora Eject shoes, premiérově odvysíláno dne 14. 10. 2008 na programu Óčko ve 14:30:21 h (mutace 1) a ve 14:58:41 h (mutace 2), nebyl identifikován sponzor. Podle Rady se v obou případech jednalo o šest střihových záběrů na různé typy bot, poté ochranná známka Eject shoes, v závěru statický obraz pololežícího páru mladých lidí, v pravé horní části obrazu logo Eject shoes a dole text „sponzor pořadu“. Ve zvuku byla rytmická hudba a slova „Jízdu ti přináší boty Eject.“ V odůvodnění rozsudku městský soud uvedl, že ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání ukládá provozovateli vysílání jednoznačnou a nezpochybnitelnou povinnost, aby ve sponzorském vzkazu byl identifikován sponzor. Sponzorem není

výrobek, služba, slogan či ochranná známka, které mohou být rovněž prezentovány ve sponzorském vzkazu, ale pouze fyzická či právnická osoba, která poskytla příspěvek k financování určitého pořadu. Sponzor pořadu musí být identifikován tak, aby jej divák mohl určit již na základě odvysílaného sponzorského vzkazu. Na divácích nelze spravedlivě požadovat, aby po shlédnutí sponzorského vzkazu byli vzhledem k neúplným, nekonkrétním či zcela chybějícím údajům o osobě sponzora nuceni následně činit jakékoliv další kroky za účelem jeho „odhalení". Jednoznačná identifikace sponzora je pak významná i z hlediska možnosti Rady kontrolovat dodržování povinností, které provozovatelům vysílání ukládá ust. § 53 odst. 3 až 5 zákona o vysílání. Z tohoto důvodu obchodní firma, obrazový symbol či ochranná známka musí splňovat i další kvalitativní požadavek, a sice musí být způsobilá jednoznačně a bez dalšího identifikovat sponzora. Co se týče obchodní firmy jakožto názvu, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku, zde problémy nenastanou, neboť se jedná o údaj, jímž je sponzor jednoznačně identifikován. U ochranné známky tomu tak ale není. K zákonem vyžadované identifikaci sponzora jistě dojde v případě označení sponzorovaného pořadu ochrannou známkou, která je tvořena nebo jejíž součástí je obchodní firma sponzora. Po shlédnutí fantazijní ochranné známky odvysílané v rámci sponzorského vzkazu však divák nebude, snad s výjimkou známek všeobecně známých, schopen bez dalšího identifikovat osobu jejího vlastníka, který je sponzorem pořadu, nehledě k tomu, že ochrannou známku může na základě licenční smlouvy užívat též jiný subjekt než její vlastník. Součástí sponzorských vzkazů posuzovaných v této věci byla ochranná známka Eject. Z veřejně přístupné databáze OHIM vyplývá, že vlastníkem ochranné známky EJECT č. 003561149 je portugalská společnost J.Sampaio & Irmão Lda trading as CALAFE, což je výrobce bot zn. Eject. Z odvysílání této ochranné známky ani z dalších údajů, které v předmětných sponzorských vzkazech zazněly, není v žádném případě možné dovodit, že sponzorem pořadu je firma BIBO Shoe, s. r. o. Ochranná známka výrobce bot zn. Eject ani další prvky obsažené v předmětných spotech žádným způsobem osobu skutečného sponzora pořadu neidentifikují, neboť z nich ani při nejlepší vůli nelze vyrozumět, že pořad sponzoruje právě firma BIBO Shoe, s. r. o. jako výhradní dovozce bot zn. Eject. Podle městského soudu lze shrnout, že sponzorské vzkazy sice obsahovaly prezentaci určitého produktu (bot zn. Eject) a ochranné známky výrobce tohoto produktu, ale v rozporu s ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání neobsahovaly žádné označení z taxativního výčtu stanoveného zákonem, kterým měl být v souladu se zákonem identifikován sponzor pořadu (obchodní firmu BIBO Shoe, s. r. o., její logo či její ochrannou známku). Poukaz žalobce na úpravu obsaženou ve směrnici č. 2007/65/ES, zejména pak na čl. 3f odst. 1 písm. c), který se podle čl. 1 odst. 7 vkládá do směrnice č. 89/552/EHS, nelze akceptovat, neboť dosud neuplynula transpoziční lhůta, v níž mají členské státy Evropského společenství uvést v platnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí č. 2007/65/ES. Podmínkou přímého i nepřímého účinku směrnice je uplynutí lhůty stanovené k její implementaci do právních řádů jednotlivých členských států. Z pohledu komunitárního práva tedy v dané věci nebyla rozhodná úprava týkající se označování sponzorovaných pořadů, která je obsažena ve směrnici č. 2007/65/ES, neboť tu Česká republika k datu vydání napadeného rozhodnutí ještě nebyla povinna transponovat do vnitrostátního právního řádu, ale úprava téže problematiky obsažená v čl. 17 odst. 1 písm. b) směrnice č. 89/552/EHS, podle níž sponzorované televizní pořady musí být zřetelně označené jako sponzorované pořady jménem nebo logem sponzora na jejich začátku nebo na konci. Závěr o nemožnosti označení sponzora pořadu tím, že ve sponzorském vzkazu je uveden pouze jeho výrobek,

k němuž Rada v napadených rozhodnutích dospěla a kterému soud přisvědčil, je vzhledem k výše uvedenému plně v souladu s komunitárním právem. Městský soud posoudil jako nedůvodnou i námitku vytýkající Rady, že v rozporu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) nezjistila řádně skutkový stav věci, protože posuzovala jednotlivé sponzorské odkazy odděleně, a nebyla proto schopna posoudit, jak byl sponzorovaný pořad označen jako celek. Argumentace žalobce o možnosti označit sponzorovaný pořad také v průběhu pořadu prostřednictvím tzv. injektáží neobstojí, neboť podle ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání má provozovatel vysílání povinnost označit sponzorovaný pořad stanoveným způsobem zejména na jeho začátku nebo na jeho konci. Na svém začátku nebo na konci tedy sponzorovaný pořad označen být musí vždy, což je plně v souladu s dikcí čl. 17 odst. 1 písm. b) směrnice č. 89/552/EHS, podle níž sponzorované televizní pořady musí být zřetelně označené jménem nebo logem sponzora na jejich začátku nebo na konci. Rada proto nepochybila, když v řízení nezkoumala, zda a jak byl sponzorovaný pořad označen v jeho průběhu, neboť tato skutečnost nebyla z hlediska možného postihu žalobce významná. Pokud jde o titulky, ty jsou jednak součástí pořadu, zatímco povinné označení sponzorovaného pořadu má být odvysíláno na začátku nebo až po jeho skončení. Žalobce navíc netvrdil, že by ve sponzorovaných pořadech byla obchodní firma sponzora, firmy BIBO Shoe, s. r. o., skutečně v titulcích pořadu uvedena.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti namítal, že městský soud nesprávně zhodnotil právní otázku, pokud dospěl k závěru, že sponzorské vzkazy v rozporu s ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání neobsahovaly žádné označení z taxativního výčtu stanoveného zákonem, kterým měl být identifikován sponzor pořadu. Stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2009, sp. zn. 6 As 13/2009, podle kterého změna textu citovaného ustanovení nemůže vést k závěru, že by každý sponzorský vzkaz nadále vedle označení výrobku či služby, který primárně propaguje, musel obsahovat i specifikaci označující jednoznačně právnickou či fyzickou osobu, která pořad sponzoruje. Pro spotřebitele či diváka má mnohem vyšší vypovídací hodnotu označení výrobku a služby, které jsou propagovány, než označení zadavatele sponzorského vzkazu. Nejvyšší správní soud zde dospěl k závěru, že evropská i česká právní úprava umožňuje sponzorované pořady označovat odkazem na výrobky či služby, a to jejich obrazovým symbolem, ochrannou známkou či známkou služeb, není tedy nezbytně nutné, aby takto použitá označení měla charakter ochranné známky. Stěžovatel vyjádřil i nesouhlas s právním závěrem městského soudu, že Rada nepochybila, pokud nezkoumala celý pořad, tedy zda a jak byl sponzorovaný pořad označen například v jeho průběhu či titulcích. Podle stěžovatele měla Rada v řízení předcházejícím vydání rozhodnutí posoudit celý pořad, a až pokud dopěje k názoru, že nebyl řádně označen, uložit pokutu. Rada však posuzovala odděleně sponzorské odkazy vysílané stěžovatelem před pořadem a za pořadem s tím, že se jednalo o jeden pořad. Stěžovatel namítal, že s ohledem na skutečnost, že Rada zahájila v souvislosti s odvysíláním dvou sponzorských znělek jednoho pořadu dvě samostatná řízení, byla druhá pokuta uložena v rozporu se zákonem, neboť o porušení ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání odvysíláním příslušného pořadu bylo již rozhodnuto a v době vydání druhého rozhodnutí tak existovala res iudicatae. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Rada se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s názorem městského soudu, že sponzorské vzkazy „Eject shoe“ přímo a jednoznačně neidentifikují sponzora, tedy firmnu BIBO Shoe, s. r. o. Tato firma totiž není majitelem ochranné známky „Eject shoes“, ale je pouze dovozcem produktů z touto značkou. Rada dále uvedla, že identifikace sponzora prostřednictvím výrobku, který se přímo nespojuje se sponzorem, a ani není jeho ochrannou známkou, je nedostačující. Rovněž podotkla, že se jí nepodařilo zjistit skutečného sponzora ani po kontrole právnických osob a ochranných známek. O tom, že firma BIBO Shoe, s. r. o. je výhradním dovozcem tohoto výrobku pro Českou republiku, se dozvěděla až z tvrzení stěžovatele. Podle názoru Rady každé jedno označení sponzora podléhá zákonné povinnosti podle ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání a musí identifikovat sponzora zákonným způsobem.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání je provozovatel vysílání povinen označit každý pořad sponzorovaný zcela nebo zčásti zejména na jeho začátku nebo na jeho konci obchodní firmou, obrazovým symbolem (logem), ochrannou známkou nebo známkou služeb identifikující sponzora.

Nejvyšší správní soud se již výkladem ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání zabýval v rozsudcích ze dne 2. 9. 2009, č. j. 6 As 13/2009 - 92, ze dne 23. 10. 2009, č. j. 7 As 3/2009 - 65 a ze dne 25. 11. 2009, č. j. 7 As 53/2009 - 89 (přístupné na www.nssoud.cz), ve kterých dospěl k závěru, že za dostatečné označení sponzora ve smyslu citovaného ustanovení je třeba považovat i odkaz na výrobky, služby či jiné výkony sponzora, které sponzorský vzkaz propaguje. Nejvyšší správní soud neshledal v daném případě žádný důvod se od právního názoru vysloveného v těchto rozsudcích odchýlit.

Na první pohled může být ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání vnímáno jako ustanovení obsahující taxativní výčet způsobů, jak lze označit sponzora pořadu. Kromě zcela jednoznačných pojmů (obchodní firma, ochranná známka), o jejichž obsahu nejsou pochybnosti a které jsou definovány v právních předpisech, např. v § 8 obch. zák. a §§ 1 až 3 zákona č. 441/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochranných známkách“), totiž toto ustanovení obsahuje i pojmy a slovní spojení, jejichž výklad jednoznačný není. Nejasnosti vyvolává zejména slovo „identifikující“, neboť v zásadě existují dva možné způsoby interpretace toho, jaký důsledek má vložení tohoto slova do citovaného ustanovení v souvislosti se změnou zákona o vysílání účinnou od 31. 5. 2006. Podle prvního způsobu, aplikovaného Radou, musí být ze sponzorského vzkazu jednoznačně bez dalšího vyhledávání informací zřejmé, který subjekt je sponzorem pořadu. Možný je ale i druhý způsob, a to, že slovo „identifikující“ vyjadřuje povinnost uvést v označení sponzora určité vodítko, jež jednoznačně směřuje k osobě sponzora a s jehož použitím je identita sponzora zjistitelná.

Slovo „identifikující“ bylo do ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání vloženo zákonem č. 235/2006 Sb., jehož účelem bylo umožnit digitalizaci televizního vysílání. Změnu citovaného ustanovení návrh zákona předkládaný vládou neobsahoval a k jeho doplnění došlo teprve na základě komplexního pozměňovacího návrhu výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, který však nebyl odůvodněn. Není tedy zřejmé, jaký byl důvod, který vedl ke schválení této změny, a proto nelze vycházet při výkladu novelizovaného znění ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání z úmyslu zákonodárce.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že pokud citované ustanovení poskytuje prostor pro více možných výkladů právní normy, je zejména tehdy, jedná-li se o ustanovení zakládající veřejnoprávní deliktní odpovědnost určité osoby, na místě uplatnit zásadu in dubio mitius, tj. v případě pochybností postupovat vůči stěžovateli mírněji.

Sponzorování pořadu je vedle reklamy další formou prezentace subjektů v televizním vysílání. Podle ust. § 2 odst. 1 písm. s) zákona o vysílání se sponzorováním pro účely zákona o vysílání rozumí jakýkoliv příspěvek poskytnutý fyzickou nebo právnickou osobou, která neprovozuje televizní vysílání nebo produkci audiovizuálních děl, k přímému nebo nepřímému financování rozhlasových nebo televizních pořadů za účelem propagace jména a příjmení fyzické osoby nebo názvu právnické osoby, obchodní firmy, obrazového symbolu (loga) nebo ochranné známky, sponzora nebo jeho služby, výrobků nebo jiných výkonů. Jeho účelem a cílem je vytvoření dobrého jména, pověsti výrobce, prodejce, poskytovatele služby nebo jejich produktů (tzv. goodwill), přičemž obsahem sponzorského vzkazu může být i určité reklamní sdělení. Na rozdíl od reklamy však nesmí podporovat prodej či pronájem výrobků a služeb, tedy nesmí vybízet ke koupi či nájmu produktů (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2006, č. j. 7 As 81/2005 - 79, publikovaný pod č. 1036/2007 Sb. NSS, a rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 6 As 44/2006 – 76, přístupný na www.nssoud.cz). Jak vyplývá z citovaného ustanovení, účelem sponzorování může být mimo jiné i propagace služeb, výrobků nebo jiných výkonů sponzora. Marketingovou strategií sponzora pořadu, nejčastěji podnikatelského subjektu, tedy nemusí být výhradně prezentace jeho obchodní firmy, ale může jí být, a často i je, prezentace jeho produktu (výrobku či služby), který vyrábí či jej pouze dováží a prodává. K tomuto účelu je pak logicky vhodnější použít místo označení vztahujících se přímo k osobě sponzora (logo, obchodní firma) označení prezentující konkrétní produkt, přičemž zákon o vysílání tuto formu prezentace umožňuje. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že změna znění ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání neznamená, že by každý sponzorský vzkaz nadále vedle označení výrobku či služby, který primárně propaguje, musel obsahovat i specifikaci označující jednoznačně právnickou či fyzickou osobu, která pořad sponzoruje. Označení sponzorovaného pořadu pouze výrobkem a ochrannou známkou výrobce produktu tedy není v rozporu s citovaným ustanovením, a to i když sponzorem pořadu je v daném případě výhradní dovozce tohoto výrobku.

Jak již Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích uvedl, pro diváka či spotřebitele má mnohem vyšší vypovídací hodnotu označení výrobku a služby, které jsou propagovány, než označení zadavatele sponzorského vzkazu. Je také na místě argumentovat tím, že drtivá většina označení výrobků a služeb je chráněna formou ochranné známky, přičemž evidence majitelů ochranných známek je veřejně přístupná a

jednoduše dohledatelná. Každý spotřebitel dohledá rovněž výrobce, prodejce či dovozce příslušného výrobku i na obalu výrobku, o který se jedná (§ 10 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů). Pokud je účelem sponzorování pořadu zlepšit dobré jméno či pověst výrobků a služeb, pak pro diváka a spotřebitele není důležité, kdo sponzoring pořadu poskytl, ale to, které výrobky či služby mají být poskytnutým sponzoringem propagovány.

Závěru, že výčet způsobů označení sponzora obsažený v ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání není taxativní, svědčí také to, že citované ustanovení obsahuje i další problematické slovní spojení, a to „známka služeb“, kterou je rovněž možné sponzora identifikovat. Český právní řád však nedefinuje, co se pod „známkou služeb“ rozumí. V této podobě se toto slovní spojení ostatně vyskytuje pouze v ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání. To, že tímto slovním spojením může být míněna ochranná známka pro služby, lze sice dovodit z textu citovaného ustanovení [„Provozovatel vysílání je povinen označit každý pořad sponzorovaný zcela nebo zčásti (...) ochrannou známkou nebo známkou služeb ...“] a také z některých ustanovení zákona o ochranných známkách [např. § 1 a § 8 odst. 2 písm. a) a b) citovaného zákona], nic to však nemění na tom, že zákonodárcem zvolená formulace ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání je nepřesná a matoucí a přináší tak výkladové problémy. Ostatně upravuje–li citované ustanovení možnost označit sponzora pořadu ochrannou známkou, lhostejno zda výrobků či služeb, je evidentní, že užití slovního spojení „známka služeb“ je duplicitní, a proto nadbytečné.

Pokud by byl výčet způsobů, jakými lze sponzora pořadu v souladu se zákonem označit, taxativní, bylo by nemožné některé subjekty v souladu se zákonem jako sponzory pořadu označit, čímž by, vzhledem k povinnosti provozovatele vysílání informovat diváka či spotřebitele, že se jedná o pořad sponzorovaný, jim bylo de facto znemožněno pořady sponzorovat. To se týká např. fyzické osoby, která nemá obchodní firmu a nedisponuje ani logem či ochrannou známkou. Ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání totiž označení sponzora pouze jeho občanským jménem neumožňuje, a to přesto, že v ust. § 2 odst. 1 písm. s) citovaného zákona se výslovně jako jeden z účelů sponzorování uvádí i propagace jména a příjmení fyzické osoby. Stejným způsobem lze argumentovat i ve vztahu k některým právnickým osobám. Účelem sponzorování je totiž podle citovaného ustanovení také propagace názvu právnické osoby. Ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání však označit právnickou osobu jako sponzora pořadu jejím názvem neumožňuje. Z právnických osob by proto bylo nemožné jako sponzora pořadu označit, s výjimkou těch, které disponují logem či ochrannou známkou, ty bez obchodní firmy, tzn. ty, jejichž název se nezapisuje do obchodního rejstříku (§ 8 odst. 1 obch. zák.). Jako sponzor by tak nemohly být prezentovány např. obecně prospěšné společnosti zapisované do rejstříku obecně prospěšných společností (§ 2 odst. 1 a § 5 odst. 1 zákona č. 248/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů), nadace a nadační fondy zapisované do nadačního rejstříku (§ 1 odst. 2 a § 5 odst. 1 zákona č. 227/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů), občanská sdružení registrovaná Ministerstvem vnitra a evidovaná Českým statistickým úřadem (§ 2 odst. 3 a § 9 odst. 2 zákona č. 83/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a církve a náboženské společnosti registrované Ministerstvem kultury (§ 6 odst. 1 a § 9 zákona č. 3/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Argumentuje-li městský soud tím, že poukaz stěžovatele na úpravu obsaženou ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES, zejména na čl. 3f odst. 1 písm. c), nelze akceptovat, neboť dosud neuplynula transpoziční lhůta, Nejvyšší správní soud k tomu uvádí následující. Ani před uplynutím implementační lhůty není již účinná směrnice pro výklad vnitrostátního členského státu bez významu – od data, k němuž směrnice vstoupila v platnost, se soudy (i jiné orgány) členského státu musí zdržet v co největším možném rozsahu výkladu práva Společenství, který by mohl vážně ohrozit dosažení cíle sledovaného touto směrnicí po uplynutí lhůty pro její provedení [viz rozsudek Soudního dvora z 4. 7. 2006 ve věci C-212/04, Konstantinos Adeneler aj., bod 123], a při výkladu nejasných či jinak problematických pojmů může být směrnice významnou pomůckou. Proto je třeba ji brát v úvahu. V projednávané věci je uvedená novější směrnice relevantní výkladovou pomůckou už jen proto, že v oblasti veřejnoprávního trestání musí každý správní orgán, i správní soudy všech instancí, z úřední povinnosti při svém rozhodování aplikovat takové z různých znění ustanovení právních předpisů zakládajících veřejnoprávní deliktní odpovědnost, jež platila v období od spáchání správního deliktu do rozhodnutí příslušného správního orgánu nebo soudu, které je pro pachatele deliktu nejvýhodnější (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2008, č. j. 2 As 9/2008 - 77, publikovaný pod č. 1684/2008 Sb. NSS a dostupný na www.nssoud.cz; viz též bod 16 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 209, č. j. 8 Afs 51/2007 - 87, publ. pod č. 1926/2009 Sb. NSS a na www.nssoud.cz).

V daném případě však i dalšími výkladovými metodami Nejvyšší správní soud dospěl k výkladu využívajícímu novou směrnici. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES ze dne 11. 12. 2007 byla platná dnem 19. 12. 2007, byť lhůta, v níž členské státy uvedou v platnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí, byla stanovena do 19. 12. 2009. Tato směrnice zrušila čl. 17 odst. 1 písm. b) směrnice č. 89/552/EHS, na které odkazuje městský soud, podle něhož sponzorované televizní pořady musí být zřetelně označené jako sponzorované pořady jménem nebo logem sponzora na jejich začátku nebo na konci. Ani z tohoto článku však nevyplývá závěr o nemožnosti označení sponzora pořadu tím, že ve sponzorském vzkazu je uveden například výrobek a logo, jak se stalo v daném případě, neboť uvedený článek vyžaduje jako nutnou podmínku označení sponzora jménem (tedy identifikací sponzora jako individuality) nebo logem (tj. identifikací sponzora symbolem, který jej v očích diváků dostatečně jednoznačně charakterizuje a odlišuje od jiných individualit, což může být i zobrazení určitého jím vyráběného nebo distribuovaného produktu s charakteristickým označením). Z čl. 17 odst. 1 písm. b) směrnice č. 89/552/EHS však nevyplývá, že by, splní-li sponzor výše uvedené minimální požadavky, mu cokoli bránilo nad jejich rámec učinit součástí svého označení i další informace, nevybočí-li obsahově z mezí označení sponzora (zejména nepřerostou-li v reklamu).

I kdyby však správný výklad čl. 17 odst. 1 písm. b) směrnice č. 89/552/EHS byl takový, že by předmětný sponzorský vzkaz byl s uvedeným článkem v rozporu, a bylo by proto třeba zásadně k takovému výkladu rozhodnutí Soudního dvora v rámci řízení o předběžné otázce, nic by to neměnilo na závěru, že za sponzorský vzkaz by nebylo možno stěžovatele postihnout. V dané věci je posuzována otázka odpovědnosti za veřejnoprávní delikt, konkrétně za tzv. „jiný“ správní delikt. Text ustanovení

vnitrostátního právního předpisu, jehož porušení by zakládalo odpovědnost za správní delikt, tj. § 53 odst. 1 zákona o vysílání, nelze, zůstaneme-li v rovině vnitrostátního práva, vyložit jinak než jak je výše uvedeno, tzn. že výčet způsobů, jimiž lze v pořadu označit sponzora, není uzavřený a že podstatné pro splnění povinnosti z uvedeného ustanovení je, aby označení sponzora obsahovalo vodítko jednoznačně směřující k osobě sponzora, s jehož použitím je jeho identita zjistitelná. Směrnice č. 89/552/EHS by mohla tento výklad pomocí svého nepřímého účinku zúžit tak, že by podmínky pro splnění povinnosti podle ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání byly pojímány přísněji, což by rozšířilo rozsah skutkové podstaty správního deliktu spočívajícího v porušení tohoto ustanovení. Ustálená judikatura Soudního dvora však vychází z toho, že komunitární právo sice neobsahuje mechanismus, který dovoluje soudu členského státu nevzít v úvahu vnitrostátní právo, jež je v rozporu s neimplementovanou směrnicí, nelze-li se této směrnice dovolávat před vnitrostátními soudy; přesto však všechny vykonavatele veřejné moci v členských státech, včetně soudů v rámci jejich pravomoci, stíhá povinnost členského státu plynoucí ze směrnice, a sice dosáhnout jejího cíle, jakož i jeho úkol podle čl. V Smlouvy, tedy přijmout všechna opatření obecné i zvláštní povahy vhodná ke splnění této povinnosti. Z toho vyplývá, že vnitrostátní soud členského státu má při aplikaci vnitrostátního práva jej interpretovat co možná nejvíce v souladu ze zněním a účelem směrnice, aby dosáhl cíle sledovaného směrnicí a tímto způsobem naplnil čl. 189 odst. 3 Smlouvy. Povinnost vnitrostátního soudu zohlednit při výkladu příslušného ustanovení vnitrostátního práva obsah směrnice nesahá však tak daleko, aby takový výklad mohl vést k tomu, že by jednotlivci měla být neimplementovanou směrnicí uložena povinnost, a již teprve není možné na základě směrnice za situace, kdy k její implementaci nebyl přijat příslušný zákon, zostřovat trestněprávní odpovědnost těch, kteří jednají v rozporu s články směrnice [rozsudek Soudního dvora z 8. 10. 1987 ve věci 80/86, Kolpinghuis Nijmegen, body 9-10, 13-14; viz též rozsudek Soudního dvora z 14. 5. 1996 ve věci C-168/95, Luciano Arcaro, body 41-42]. Tato judikatura Soudu o nepřímém účinku směrnic je reflektována i judikaturou Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 1. 2. 2010, č. j. 5 Afs 68/2009 - 113, www.nssoud.cz. V dané věci se sice nejedná o trestněprávní postih stěžovatele ve smyslu českého práva, nýbrž o postih za správní delikt, nicméně judikatura Evropského soudu pro lidská práva k čl. 6 odst. 1 větě první Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8, vyhlášená pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“) za „trestní obvinění“ ve smyslu tohoto článku považuje stíhání pro podstatnou většinu veřejnoprávních deliktů (k tzv. Engelovu testu a související judikatuře Evropského soudu pro lidská práva viz komplexně rozsudek Nejvyššího právního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 As 58/2008 – 63, www.nssoud.cz). Stíhání pro veřejnoprávní delikt, za nějž hrozí peněžitá sankce ve výši 5000 Kč až 2 500 000 Kč (§ 60 odst. 1 zákona o vysílání), tedy materiální újma zcela zásadní povahy, svým možným rozsahem a mírou možného dotčení osoby odpovědné za správní delikt plně srovnatelná s peněžitým trestem podle trestního práva hmotného, je nepochybně podřaditelné pod pojem „trestního obvinění“ ve smyslu Úmluvy. Úmluva a její interpretace Evropským soudem pro lidská práva (dále jen „ELSP“) váže všechny členské státy EU jako signatáře Úmluvy. Členské státy proto jistě nemohly jako státy, které hodlají řádně dodržovat všechny své mezinárodní závazky, zároveň připustit, aby orgány EU jimi zřízené a politicky kontrolované, tedy i Soudní dvůr, vykládaly komunitární právo, dotýká-li se toto právo zároveň práv zaručených Úmluvou, v rozporu s ní. Nutno tedy mít za zřejmé a nepochybné a nevyžadující dalšího hlubšího zkoumání

(zejména pak nevyžadující předložení předběžné otázky k Soudnímu dvoru), že pojem „trestněprávní odpovědnost“ užitý v rozsudku C-168/95 z 14. 5. 1996 je obsahově shodný s pojmem „trestní obvinění“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy a že uvedené pravidlo vyvozené judikaturou Soudního dvora se vztahuje nejen na trestné činy označené takto výslovně ve vnitrostátním právu, ale i na jiné veřejnoprávní delikty podle vnitrostátního práva, splňující podmínky tzv. Engelova testu. Znamená to tedy, že směrnice nemůže mít nepřímý účinek takové povahy, aby jejím výkladem byly rozšiřovány nebo dokonce nově vytvářeny skutkové podstaty či jinak zpřísňovány podmínky odpovědnosti jednotlivce za veřejnoprávní delikty stanovené vnitrostátním právem, mající povahu „trestního obvinění“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy, jak tomuto pojmu rozumí judikatura ELSP. Pro danou věc má uvedený závěr ten důsledek, že i kdyby ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání bylo možné, s ohledem na čl. 17 odst. 1 písm. b) směrnice č. 89/552/EHS, vyložit tak, že jednání stěžovatele by muselo být posouzeno jako rozporné s tímto ustanovením zákona o vysílání, takový výklad by proto, že ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání (resp. porušení tohoto ustanovení) zakládá skutkovou podstatu správního deliktu podle ust. § 60 odst. 1 písm. l) citovaného zákona, nemohl být při rozhodnutí o správním deliktu uplatněn, neboť by nepřípustně rozšiřoval skutkovou podstatu tohoto správního deliktu.

Důvodná je i další stížní námitka, že Rada má zkoumat celý pořad, tedy zda a jak byl sponzorovaný pořad označen. Z ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání nevyplývá, že každý jednotlivý sponzorský vzkaz musí identifikovat sponzora, ale naopak, že každý sponzorovaný pořad musí být zejména na jeho začátku nebo na jeho konci označen v souladu se zákonem. Pokud zákon o vysílání stanoví nutnost označení pořadu zejména na začátku nebo na konci, je možné označit sponzorovaný pořad i například na jeho začátku a v jeho průběhu nebo na začátku a na konci. Všechny varianty jsou podle zákona možné. Není proto správný právní názor městského soudu, že Rada nepochybila, pokud posuzovala jednotlivé sponzorské odkazy odděleně, aniž by posoudila, jak byl sponzorovaný pořad označen jako celek. Zahájila-li v souvislosti s odvysíláním dvou sponzorských znělek jednoho pořadu dvě samostatná řízení, byla druhá pokuta uložena v rozporu se zákonem, neboť o porušení ust. § 53 odst. 1 zákona o vysílání odvysíláním příslušného pořadu bylo již rozhodnuto. S ohledem na věcnou neopodstatněnost uložení pokuty z důvodu, že stěžovatel vůbec neporušil svou zákonnou povinnost, jak Nejvyšší správní soud dovodil výše, však byly obě pokuty v daném případě uloženy v rozporu se zákonem.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů napadený rozsudek podle ust. § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení. Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu